

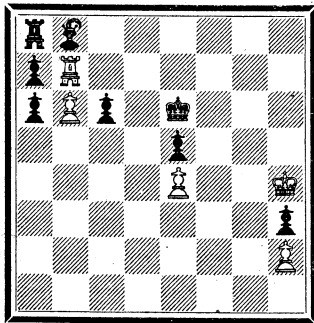
TANULMÁNYOK

241. F. BONDARENKO
és A. KAKOVIN
Szovjetunió

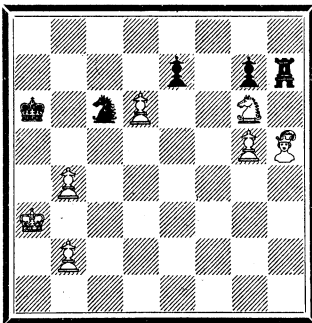
242. GRÄTZER GYÖRGY
Budapest

243. KASSAI RICHÁRD
Budapest

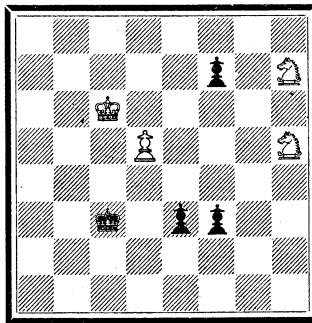
244. LAZÁR JÁNOS
Budapest

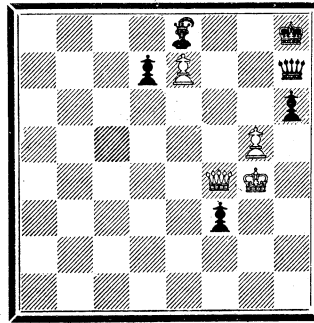
Döntetlen

Világos nyer

Világos nyer

Világos nyer

MEGFEJTÉSEK

1957. évi 3. szám

220. Bakcsi: A 48. oldalon közölt szerzői intenziót egy finom, közbeiktatott sakk dönti meg. 1. d7f, Kf8 2. Ba7, f1V 3. Bb8, Va6f 4. Hb6 után Vb6f helyett ugyanis 4. —, Valf!! 5. Ba1, Bb8: folytatással sötét nyer.

221. Mugnos: A rendkívül finom tempó-nyerési hadargás valójában „sok hűhó semmiért”, mert végül a sötét futó le-nyerése nem elegendő a követelmény teljesítéséhez. Sötét kellő pillanatban sorsára bízhatja a királymozgást akadályozó futóját és az intenzió 10. lépésében (egy-egy változatokban előbb is; lásd a 48. oldalon adott levezetést) 10. —, Ka8? helyett 10. —, Ka6! 11. Ba1f, Kb5 12. Bb1f, Kc5: 13. Bb8:, f3f 14. Kh1, Kd4! stb. útján leg-
alább döntetlent érhet el. (15. Bg8?-ra f2! vagy 15. e8V?, Be8: 16. Be8:, f2 17. Bd8:, Kc4: 18. Bd1, Kf3-mal még nyerne is.)

A 227–229. számú tanulmányok — viszonylag kis anyaggal — művészi-
leg tetszős, amellyel gyakorlati szempontból is tanulságos végjátékeszméket mutatnak be. Teljes tartalmukat a megfejtési kísérle-
tek során kevesen tárták fel, azért az alábbi levezetéseket olvasóink különös figyelmébe ajánljuk.

227. Korányi: (Ke4, gy.: f4, h4 — Kc6, Fc4, gy.: h7 — döntetlen.) 1. Kf5! (1. Ke5?-re h5! — 1. f5?, Kd6 2. Kf4-re h6! nyer.) 1. —, Fe2! (1. —, h5 2. Kg6!, Fe2 3. f5, Kd7 4. f6, Ke8 5. Kgf, Fc4 6. Kg6. Ff7f 7. Kg7! döntetlen. Ez a végállás kölcsönös lépéskényszeres helyzet — ha világos lép-ne, veszítene — s ez determinálja világos első lépését. 1. —, Ff7 2. Kf6, Fe8 3. f5!, Kd6 4. h5! stb. a főváltozathoz vezet.)

2. Kf6! (2. Ke6?, h5! 3. f5, Fg4 4. Kf6. Kd7 5. Kg6. Ke8 nyer. 2. Kg5?, h5! 3. f5, Kd7 4. Kg6, Ke8 5. Kgf, Fc4 6. f6, Ff7! nyer.) 2. —, Kd7 3. f5, Fg4! (3. —, Ke8-ra 4. Kgf, h5 5. f6, Fc4 6. Kg6 stb.) 4. h5! (4. Kg5?, h5 5. Kg6, Ke8 6. f6, Kf6 7. f7, Fd1 8. Kf6, Fb3 9. Kg6. Ff7f nyer.)

4. —, Fh3 (Vagy 4. —, Ke8 5. Kg5, Fh3 stb.) 5. Kg5!, Ke7 6. f6f, Kf7 7. Kh6, Ff5 8. Kg5, Fb1 9. Kh6! — és 9. —, Kf6:-ra patt, egyébként pedig lépésmértéssel döntetlen.

228. Peronace: (Kal, Hf6, Hh1, gy.: e6 — Kg5, Bc2, Fc8, gy.: a5, f7 — világos nyer.) 1. ef, Ba2f! 2. Kbl, Ff5f 3. Kcl, Bc2f 4. Kdl, Bc8 5. He8 (A megfejtők egy része itt „és nyer” jelszóval abbahagyta a le-
vezetést. Pedig a párharc nagyobb része még hátra van!)

5. —, Bd8f! 6. Kcl! (Az e-vonal tilos ter-
ület: 6. Ke1?, Fg6! 7. f8V, Be8: miatt.) 6. —, Bc8f 7. Kd2! (A b-vonal szintén ti-
los: 7. Kb2?, Bc2f 8. Kb3, Fe6f! vagy 8. Ka3, Bc3f 9. Ka4, Fd7f és 10. —, Bf3!) 7. —, Bd8f 8. Kc3, Bd3f (8. —, Bc8f-ra 9. Kd4, Bc4f! 10. Ke5!, Be4f 11. Kd6, Be6f 12. Kd5! nyer.)

9. Kb2!, Bb3f! (9. —, Bd2f-ra 10. Kcl, Bc2f 11. Kdl a kibúvó.) 10. Kcl (10. Ka2?, Fe6f) 10. —, Bb1f (10. —, Bc3f 11. Kd2, Bd3f 12. Ke2 gyorsabb.) 11. Kd2, Bb2f 12. Kc(e)3, Bb3f 13. Kd4, Bd3f 14. Kc5, Bc3f 15. Kb6, Bb3f 16. Ka7 — és most már nyer.

229. Lázár: (Kg8, Bh8, gy.: a7, h6 — Kb7, Bh2, gy.: h3 — világos nyer.) 1. Bh7f, Ka8 2. Bg7f, Bg2! (2. —, Bc2-re 3. Bg3!, Bg2 4. h7!, Bg3f 5. Kf7, Bf3f 6. Kg7, Bg3f 7. Kh6 nyer.) 3. h7, h2 4. h8B! (4. h8V?, h1V! 5. Vh1: patt! Ezt a ve-
szélyt még a továbbiakban is gondosan kell elhárítani.) 4. —, h1V! 5. Bh1:, Bh2! 6. B7g1! — és nyer, de csakis így, mert egyébként 6. —, Bh8f stb. fenyegetett. Né-
hányan 6. Bc1?, Bh8f 7. Kf7, Bf8f 8. Ke7. Be8f 9. Kd7, Bd8f 10. Kc7, Bc8f 11. Kb6
vándorlással vették a célt elérni (itt 11. —, Bc1:??-re 12. Bg8f valóban nyerne),
de elnézték a döntetlent biztosító 11. —, Bc6f!-ot.

Figyelmet érdemel Rády Gedeon (Bu-
dapest) hozzászólása. Olvasóink véleménye
szerint a tanulmány mellékmegfejtéses:
1. a8Vf, Ka8: 2. Kg7f, Kb7 3. h7. Bg2f 4. Kf6f, h2 5. Bb8f, Kb8: 6. h8Vf, Kb7 7. Vh7f stb. után világos előbb-utóbb sak-
kokkal lenyeri a bástyát. Ez így igaz is
volna, de pontosabb kivitelezésben a vál-
tozat csupán megtevesztés — mint ilyen,
emeli a tanulmány értékét. Sötét pon-
tosabb játéka 3. —, Bg2f után: a) 4. Kf6,
Bf2! — és itt már a bástyát nem kell fél-
teni, mert leütése esetén a h-gyalog ve-
zérré változik. (Tehát a Bf2 és gy. h2
állás tetszés szerinti mezőn álló vezérrrel

szemben elméleti döntetlen. A bástya a2
és f2 között szabadon mozoghat, csak ar-
ra kell vigyázni, nehogy sakkol üsse vi-
lágos.) b) 4. Kh6, h2 5. Bb8f, Ka7! (Most
a bástya leütése veszítene, viszont az el-
hárítás még világosnak okoz gondot a
h1V mattfenyegetés miatt.) 6. Bb1, Bg1!
— és a kényszerű bástyacsere után dön-
tetlen. — A versenybírói jelentés nem
említi ezeket a változatokat. Lehet, hogy
figyelembe sem vették s ezért lett az ér-
tékes munka csak második.

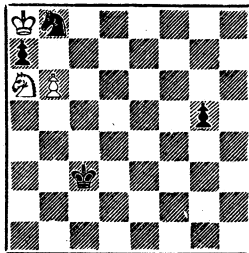
230. Doré: (Kf4, gy.: a5, f5 — Kh5, Hd8
— világos nyer.) 1. f6! (1. a6?, Hc6 2. Ke4,
Kg5 3. Kd5, Hb4f 4. Ke6, Ha6: 5. f6, Hc7f!
remis. 1. Ke5?, Hc6f 2. Kd6, Ha5: 3. f6,
Kg6 4. Ke6, Hc6 remis.) 1. —, Kg6 2. Ke5,
Kf7 (2. —, Hc6f-ra 3. Ke6, Ha5: 4. f7, Kg7
5. Ke7, Hc6f 6. Ke8 nyer. Vagy: 3. —,
Hd8f 4. Kd7, Hb7 5. a5, Hc5f 6. Ke7 nyer.)
3. Kd5. He6 4. Kc6, Hd4f (Kf6:-ra 5. a6 —
Hd8f-ra 5. Kb6 nyer.) 5. Kb6, Hf5 6. Kc5!
— és nyer.

Ez az intenzió, amit fejtőink többsége
„helyesen” be is küldött. De vajon, ho-
gyan nyer világos 1. f6, Kg6 2. Ke5, Hc6f
3. Ke6, Hd4f! esetén? Erre senki sem tért
ki, noha ez a változat lényeges. Kérjük
létraversenyünk résztvevőit, hogy ennek
elemzését pótolják és küldjék be. Határ-
idő 1957. augusztus 31.

Mire jó egy sajtóhiba?

A Népszabadság fejtőversenyének
egyik tanulmánya a következő alak-
ban látott napvilágot: — Ka8, Ha6,
gy.: b6 — Kc3. Fb8, gy.: a7, g5 —
Világos nyer.

A hadalás rögtön gyanússá vált
előttem, mielőtt észrevettem, hogy
az egyetlen elkelőzetelt intenziót
(1. b7, g4 2. Hb8:,! 3. Hc6, g2 4.
Hd4!, Kd4: 5. b8V, g1V 6. Va7f:) söt-
tét egyszerűen megdöntheti. ha 1.
—, g4? helyett ellép a futójával.
Nyilván hiba csúszott hát a közlés-
be! Talán huszár áll a futó helyén?
Próbáljuk meg így:

Nekiláttam az elemzésnek és olyan
rendkívül finom, bonyodalomban
gazdag huszárvégiáték tárult elém,
amelynek mélysége mint fejtő és
mint szerzőt egyaránt kielégített. —
Nézzük csak a főváltozatot:

1. b7, Hc6 (1. —, g4?-re 2. Hb8:!,

mint fentebb: 1. —, Ha6:-ra 2. Ka7:,
Hb4 3. Kb6, Hd5f 4. Kb5, Hc7f 5.
Ka5! nyer. 1. —, Hd7-re 2. Hc5! még
gyorsabb.) 2. Hc7:, g4 3. Hd5f, Kd2!!
(Egyetlen a He7 fenyegetés ellen.
Más lépésekre vagy a huszár, vagy
a bemenő vezér sakkkal avatkozik
be.) 4. Hf6! (Most 4. He7?, g3 5. Hc6:,
g2 6. He5, Ke2! remis.) 4. —, g3!?
(Van más? 4. —, a5-re 5. Hg4:, a4
6. He5!, a3 7. Hc4f! nyer.) 5. He4f,
Kd1! (A sötét királynak nincs jó
helye. 5. —, Kd3-ra 6. Hg3:, a5 7.
Hf5, a4 8. He7, a3 9. Hc6:, a2 10.
Hb4f! nyer. 5. —, Ke1-re 6. Hg3:, a5
7. Hf5, a4 8. Hd4!, a3 9. Hc2f! útján
„epreszi le” a huszár a gyalogot.) 6.
Hg3:, a5 7. Hf5, a4 8. Hd4!, a3 9.
Hb5:, a2 10. Hc3f — és nyer.

Ezek után megnyugodva vártam a
hiba kijáratását, amit íme, nagy böl-
csen már „kitaláltam”. Meglepeté-
semre a lap következő sakkrovata
egészen más javítást adott: a futó
marad futó, csak a világos királyt
kell a8-ról c8-ra tenni! Szóval én
egy nem létező tanulmányt „oldot-
tam” meg! De vajon, tényleg ép-e
ez a véletlen-szülte tanulmány?

Újra ellenőriztem elemzéseimet és
a huszár-király párharcnak egy még
fantasztikusabb poénjára jöttem rá:
4. —, g3?! helyett 4. —, Ke3! 5. Hg4f,
Ke4! 6. Hf6f, Ke5 7. He8, a5 8. Hc7,
a4 9. Hb5, Kf6!! döntetlen! Tehát ép,
csak fordított színnel és — döntel-
len követelménnyel

Igy születethetnek eszmék, ihleték
és új tanulmányok — egy sajtóhiba
„jóvoltából” ...
Korányi Attila